

Studiegids 2022 – 2023
Bacheloropleiding Film en Televisie
VFX&IM – Jaar 1

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding VFX&IM	3
2. Beroep en werkveld van VFX&IM	4
3. Team van VFX&IM	5
4. Globaal programma VFX&IM	6
Hoofdpijnen van het programma in jaar 1 t/m 4.....	6
Programmaoverzicht jaar 1	7
5. Detailbeschrijvingen programma jaar 1	8
Blok 1: Film als kunstvorm	8
Blok 2: idee ontwikkeling.....	9
Blok 3: Visual storytelling	10
Blok 4: Sound design en montage	12
Blok 5: Documentaire.....	13
Blok 6: Fictie	14
Specialisatieprogramma VFX&IM	16
Bijlage 1. De eindcompetenties van de opleiding	18

1. INLEIDING VFX&IM

Bij de vakklas VFX&IM leer je hoe je doormiddel van visuele tools helpt de wereld van de vertellen zo compleet en geloofwaardig mogelijk te maken. Meestal zal dit gebeuren door digitale tools toe te passen op het verhaal waar je aan werkt.

Zoals de naam al aangeeft onderscheid we twee hoofdstromingen. Visual Effects (VFX) en Immersive Media (IM). Bij Visual Effects leer je hoe we digitaal het beeld zo kunnen manipuleren dat de wereld van de film volledig klopt binnen de vertelling die gemaakt wordt. De tools die hiervoor tot onze beschikking staan kunnen theoretisch alles wat bedacht wordt visualiseren. Of het ook lukt om in de praktijk al die bedachte beelden zo te maken als die bij iedereen in zijn hoofd zitten is de uitdaging van VFX. Bij Immersive Media leer je hoe je de ervaarder van je verhaal volledig kunt onderdompelen in de wereld die je hebt gecreëerd. Vaak zal dit zijn doormiddel van Virtual Reality maar ook alle andere immersive tools die er zijn om iemand volledig mee te nemen in je vertelling staan tot je beschikking.

2. BEROEP EN WERKVELD VAN VFX&IM

Visual Effects bestaat al net zo lang als dat film bestaat maar het vakgebied heeft met de komst van de computer een grote vlucht genomen. Voor Immersive Media geldt hetzelfde, al langer bestonden er tools om ondergedompeld te kunnen worden in een vertelling maar met de opmars van de computer zijn de mogelijkheden geëxplodeerd. Vooral Virtual Reality is zonder sterke computer niet mogelijk. Hierdoor zijn beide relatief nieuwe werkvelden en dus ook beide nog erg in ontwikkeling en beweging. Een noodzaak voor studenten VFX&IM is dus ook om zichzelf continue te blijven ontwikkelen en bij te scholen.

In het werkveld geldt dit net zo goed en ook daar verandert continue de dynamiek.

Binnen de twee hoofdstromingen hebben we veel sub specialisaties waarin je je vanaf het derde jaar kunt gaan specialiseren. Dit sluit ook aan op hoe het werkveld graag mensen aanneemt nadat ze zijn afgestudeerd. Dit geldt zowel voor het binnenland als voor het buitenland.

We proberen ook het werkveld naar de academie toe te halen. Dit doen we onder andere door veel gebruik te maken van gastdocenten, maar ook door meerdere keren naar het FMX festival in Stuttgart te gaan.

3. TEAM VAN VFX&IM

Het onderwijs wordt verzorgd door een vast team aangevuld met een fors aantal gastdocenten. Het vaste team zorgt ervoor dat het programma en de uitvoering ervan kwalitatief goed zijn. Dit team vormt de kern van de afstudeerrichting en bestaat uit:

- Kasper Oerlemans - studieleider VFX&IM
- Annet Saatrübe - coach VFX&IM
- Jilt Van Moorst - docent/coach Immersive Media/R&D
- Nikki van Sprundel - docent/coach Immersive Media/R&D
- Rudi Nieuwenhuis - docent/coach Houdini
- Herman Statius Muller- docent/coach 3D
- Ewoud Heidanus - docent/coach compositing
- Sem Assink - docent/coach animation
- Marijn Eken - docent/R&D & VFX Immersive Media engineer
- Matthijs van Eerden - technical development, support and application management VFX&IM
- Marieke Brouwer - studentadministratie en roosters (vanuit onderwijsbureau)

De *studieleider* is verantwoordelijk voor:

- de inhoud van het onderwijsprogramma als geheel
- de opbouw en de samenhang van dat onderwijsprogramma
- het aansturen van de uitvoering van het onderwijs
- het bewaken en verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs
- selecteren en begeleiden van geschikte gastdocenten
- bijhouden en bewaken van de studievoortgang van studenten
- overleggen met het werkveld over de eindkwalificaties en het onderwijsprogramma

De *vaste docenten* verzorgen zelf diverse onderdelen van het programma zoals het geven van lessen en het begeleiden en coachen van enkele oefeningen.

Gastdocenten verzorgen bepaalde onderdelen van het programma. Enkele regelmatig terugkerende namen zijn:

- Maarten Verhoeven
- Albert van Vuure
- Thamar Rep
- Didier Konings
- Sanne van Luik
- Anna de Beus
- Janneke van der Wel

Medewerkers van het onderwijsbureau ondersteunen de studieleider en (gast)docenten bij de organisatie en de uitvoering van het onderwijs. Zij zorgen ervoor dat alles zo goed mogelijk verloopt.

Het *propedeuseteam* coördineert en ondersteunt het gemeenschappelijke onderwijs:

- Lonneke Worm - programmahoofd propedeuse
- Fleur van Berge - coördinatie & schrijfcoach propedeuse (vanuit onderwijsbureau)
- Blokdocenten (deze staan vermeld bij ieder blok) – hoofddocenten van een blok

4. GLOBAAL PROGRAMMA VFX&IM

Hoofdpijnen van het programma in jaar 1 t/m 4

Propedeuse: basisjaar

- de propedeuse bestaat grotendeels uit een gemeenschappelijk programma
- het biedt een (gezamenlijke) introductie op filmmaken en de verschillende disciplines
- er zijn diverse basis-theoretische vakken opgenomen (voornamelijk op de maandagen)
- in het programma spelen kleine praktijkoefeningen een belangrijke rol
- drie grote filmfestivals worden bezocht, met opdrachten
- er is een specialisatieprogramma van de eigen afstudeerrichting
- aan het eind van de propedeuse wordt vastgesteld of je geschikt bent om door te gaan naar de hoofdfase van de afstudeerrichting

Tweede jaar: ambacht en samenwerken

- vanaf nu werken studenten vooral vanuit de eigen afstudeerrichting
- een aantal gemeenschappelijke praktijkoefeningen, waarin je leert samenwerken, staan centraal: de SFO en LFO.
- veel aandacht voor de ambachtelijke kant dus in veel verschillende software pakketten zal ervaring opgedaan worden
- nog een deel gemeenschappelijke basistheorie
- vakspecifieke praktijk / theorie
- scriptie, tekenles, techniekles en FMX
- aandacht voor reflectie op inhoud, samenwerking en het leerproces
- nadenken op waar je in wil gaan specialiseren

Derde jaar: verdiepen en onderzoeken

- focus op verdiepen en onderzoeken van filmische mogelijkheden maar ook van de eigen ambachtelijke en artistieke mogelijkheden en ambities in de derdejaars films
- de meesterproeven
- nog een deel gemeenschappelijke basistheorie
- masterclasses
- start voorbereiding eindexamenfilm(s) doormiddel van de x-projecten
- FMX festival
- stage

Vierde jaar: profileren en bewijzen

- voornamelijk in het teken van de eindexamenprojecten
- afronding stage
- voorbereiding beroepspraktijk

Een overzicht van de eindcompetenties (dat wat een student aan het eind van de opleiding, als beginnende beroepsbeoefenaar, moet kunnen) is te vinden in Bijlage 1. Meer informatie over de doelen van de opleiding is te vinden in paragraaf 3.2 van het algemene deel van de studiegids.

Programmaoverzicht jaar 1

Het eerste jaar, de propedeuse, biedt een stevige algemene basis voor het professionele filmmaken en vormt daarmee het fundament van het vierjarige onderwijsprogramma. Studenten van alle afstudeerrichtingen samen volgen grotendeels een gemeenschappelijk programma waarin de 'fundamentals' van het filmmaken aan bod komen, zowel artistiek/inhoudelijk als technisch. Basistheorie, kleine praktijkoefeningen en festivalbezoek wisselen elkaar af en zo maken alle studenten kennis met het filmvak in de brede zin van het woord.

Daarnaast is er een specialisatieprogramma waarin je samen je vakklasgenoten dieper kennis maakt met artistieke/inhoudelijke en technische vaardigheden van je eigen afstudeerrichting.

- Gemeenschappelijk programma
  - Blok 1: Film als kunstvorm 7,5 EC
  - Blok 2: Idee ontwikkeling 7,5 EC
  - Blok 3: Visual storytelling 7,5 EC
  - Blok 4: Sound design en montage 7,5 EC
  - Blok 5: Documentaire 7,5 EC
  - Blok 6: Fictie 7,5 EC

- Specialisatieprogramma VFX&IM 15 EC
introdutie technische en inhoudelijke vaardigheden en onderzoeken
geschiktheid voor het beroep

Je kunt in het propedeusejaar nader onderzoeken of je opleidingskeuze de juiste is. Andersom is het voor de opleiding een gelegenheid om nader te onderzoeken of je geschikt bent voor de opleiding. Aan het eind van het schooljaar wordt formeel vastgesteld of je aan de eisen voldoet om toegang te krijgen tot de hoofdfase van je afstudeerrichting. Deze eisen staan beschreven in artikel 12 van de Onderwijs- en Examenregeling (OER). Wanneer je alle onderdelen van de propedeuse met succes hebt afgerond, en dus de 60 studiepunten behorend bij jaar 1 hebt behaald, ontvang je een propedeusegetuigschrift.

5. DETAILBESCHRIJVINGEN PROGRAMMA JAAR 1

Blok 1: Film als kunstvorm

Het blok 'Film als kunstvorm' is de eerste van de zes blokken waaruit het gemeenschappelijke deel van de propedeuse bestaat. Logischerwijs staat het vooral in het teken van kennismaken. Kennismaken met elkaar, in de jaargroep en in je vakklas, met docenten en medewerkers, met het gebouw. Maar ook met hoe het er op de Filmacademie aan toe gaat, hoe het onderwijs in elkaar zit en wat er van je verwacht wordt.

Inhoudelijk biedt het blok een introductie op de filmgeschiedenis en de dramaturgie. Wat verstaan we onder 'film'? Hoe verhoudt het zich tot andere kunstvormen? Hoe verhouden goede films van nu zich tot de (film)geschiedenis? Wat maakt een verhaal tot een goed verhaal? En dan vooral: de rol daarbij van de dramatische structuur.

Dit blok bestaat naast enkele theoretische verkenningen voor een belangrijk deel uit goed naar films kijken en deze analyseren. Klassiekers uit de filmgeschiedenis, maar ook actuele films die dit jaar draaien op het Nederlands Film Festival (NFF) in Utrecht. Daartoe leer je gebruik te maken van een analysemodel. Daarnaast ga je ook praktisch als maker aan de slag door allemaal een persoonlijke audiovisuele monoloog te realiseren en te ervaren wat dat met je doet als filmmaker.

Literatuur / leermiddelen

- David Cook, a History of film
- David Howard en Edward Mabley, The Tools of Screenwriting, 1995

De kosten voor alle leermiddelen van de propedeuse zijn reeds betaald in de leermiddelenbijdrage. De literatuur wordt uitgedeeld tijdens de lessen.

Leerdoelen

Na afloop van dit eerste blok kun je:

- de basiskenmerken en –principes van de dramatische structuur van een vertelling herkennen en de werking ervan uitleggen en verklaren
- scripts van anderen analyseren en er een interpretatie over verwoorden m.b.v. basisbegrippen uit de dramaturgie
- films van anderen analyseren en er een mening over verwoorden
- jouw huidige kwaliteiten als beginnend filmmaker aangeven (nulmeting)
- aangeven hoe het voor jou was om als filmmaker met anderen aan iets persoonlijks te werken
- je huidige sterke en minder sterke punten aangeven m.b.t. schriftelijk communiceren (Nederlands) en m.b.t. samenwerken

Daarnaast heb je ook gewerkt aan enkele lange termijn doelen die pas later worden getoetst en beoordeeld:

- het specifieke van film en de verschillen en de overeenkomsten tussen film en andere kunsten schetsen
- de hoofdlijnen van de geschiedenis van de narratieve film/documentaire (cinema/tv/online) schetsen en daarbij de belangrijkste kenmerken van de verschillende perioden aangeven
- enkele belangrijke klassieke films of filmfragmenten in eigen woorden historisch duiden

Blokdocenten

Ellen-Alinda Verhoeff, Menno Otten en René van Uffelen

(Gast)docenten

Amrita Das (diversity facilitator), Daan van den Hurk (filmpianist) en Nicky Stolker, (docent communicatie)

Onderwijsvorm

Een mix van colleges, individuele opdrachten, groepsopdrachten en festivalbezoek.

Contacttijd

120 uur

Toets

Na afloop van het blok gaan we na of je de leerdoelen van dit blok in voldoende mate hebt behaald aan de hand van drie toetsopdrachten:

- scriptanalyse van een korte film
- toetsopdracht Nederlands Film Festival (NFF)
- individueel reflectieverslag over blok 1

Beoordeling

Je krijgt de 7,5 EC toegekend indien:

- je voldoende aanwezig bent geweest (we gaan uit van 100% bij de praktische activiteiten en minimaal 80% bij de gemeenschappelijke theorielessen)
- de toetsopdrachten minimaal met een voldoende zijn beoordeeld.

Herkansing

Opdracht in overleg met de blokdocenten.

Studiebelasting

7,5 EC (210 uur)

Blok 2: idee ontwikkeling

In dit blok gaat het om de ontwikkelingsfase: hoe kun je een idee of concept voor een film ontwikkelen. Hoe kom je aan een goed idee en hoe ontwikkel je dat tot een verhaal geschikt voor een documentaire of fictie film. De 'werkelijkheid' staat daarbij centraal als thema. Wat is die 'werkelijkheid'? En hoe kun je die werkelijkheid benaderen vanuit een documentaire- en fictief oogpunt?

Week 1 en 2 zijn gericht op het onderzoeken en ontwikkelen van een documentaire idee, week 3 en 4 zijn gericht op het ontwikkelen van een idee voor korte fictie film.

Films

De filmlijst is te vinden in de digitale leeromgeving (DLO) voor dit blok.

Leerdoelen

Na afloop van dit blok kun je:

- op basis van research een idee vinden en ontwikkelen naar een gegeven vorm
- bij deze ontwikkeling de basiskenmerken en -principes uit de dramaturgie inzetten
- in een eenvoudig filmplan; motivatie, verhaal, dramatische potentie en personages omschrijven
- een filmidee presenteren
- op constructieve wijze elkaar feedback geven en ontvangen (peer feedback)

- aangeven hoe tijdens de ontwikkelfase de creatieve samenwerking verloopt en reflecteren op jouw rol tijdens de opdrachten
- aangeven op welke manier je verhalen in de buitenwereld kunt ontdekken
- aangeven hoe je als filmmaker verhoudt tot de buitenwereld

Blokdocenten

Niels van Koevorden, Hasse van Nunen, Ellen-Alinda Verhoeff

(Gast)docenten

o.a. en onder voorbehoud: Ido Abram (presenteren), Manon van de Sluijs (research), René van Uffelen & Menno Otten (film in context), Pieter Bart Korthuijs (schrijver en regisseur)

Onderwijsvorm

Het blok bestaat uit een aantal (gast)colleges waarin o.a. begrippen als research, invalshoek, vorm, conflict, synopsis, filmplan en doelgroep aan bod zullen komen. De nadruk ligt op zelfstandig werken, in kleine groepjes ga je op zoek naar verhalen uit de samenleving en doe je research ten behoeve van het ontwikkelen van een documentaire- en fictie plan.

Contacttijd

120 uur

Toets

Wát wordt er beoordeeld?

Na afloop van het blok gaan we na of je de belangrijkste leerdoelen van dit blok in voldoende mate hebt behaald. Dit wordt beoordeeld aan de hand van het volgende:

- het uitgewerkte filmidee voor een korte documentaire
- het uitgewerkte filmidee voor een korte fictiefilm
- het mondeling presenteren van je filmidee aan de groep
- kort reflectieverslag over dit blok

Beoordeling

Je krijgt de 7,5 EC toegekend indien:

- je voldoende aanwezig bent geweest (we gaan uit van 100% bij de praktische activiteiten en minimaal 80% bij de gemeenschappelijke theorielessen)
- de toetsopdrachten minimaal met een voldoende zijn beoordeeld.

Herkansing

Opdracht in overleg met de blokdocenten.

Studiebelasting

7,5 EC (210 uur)

Blok 3: Visual storytelling

In het blok 'visual storytelling' gaan we al wat meer de diepte in: je onderzoekt actief hoe je binnen een dramatische structuur het verhaal visueel kunt vormgeven. We gaan een wereld bouwen rondom een zelfgekozen personage. Welke gereedschappen gebruiken de vakgebieden VFX&IM, Production design en Cinematography om een visuele en emotionele impact te creëren bij de kijker?

Dit blok bestaat uit theorie en colleges, waarbij je de geleerde kennis direct toepast in verschillende opdrachten. Welke beeldtaal kennen we, bewust en onbewust? Met deze kennis

gaan we direct zelf aan de slag. Hoe zorg je ervoor dat je een beeld kan ruiken, proeven en voelen? In korte intensieve modules ga je je verdiepen in de inhoudelijke en praktische toepassingen van de gereedschappen van de vakgebieden. We sluiten het eerste gedeelte van het blok af met een groepsopdracht waarin we een korte film maken. Ook werk je weer verder aan de filmgeschiedenis en de filmlijst.

In de tweede week bezoeken we het documentaire festival IDFA. Dit is het grootste en belangrijkste internationale filmfestival op het gebied van de documentaire. We gaan documentaires bekijken die filmisch gezien belangwekkend of vernieuwend zijn, die relevant zijn voor de huidige maatschappij en die de kijker ertoe brengen na te denken, te discussiëren en vragen te stellen. We sluiten IDFA af met een betoog van een voor jou toonaangevende documentaire.

Leerdoelen

Na afloop van dit blok kun je:

- de visual storytelling in een film of documentaire herkennen en analyseren en een relatie leggen met de filmgeschiedenis
- een basiskennis aantonen van de gereedschappen en de inhoudelijk verhalende werking van visual storytelling bij film en documentaire
- een bepaald gegeven (script of logline) interpreteren en vormgeven in een korte scene door inhoudelijk gebruik te maken van de gereedschappen van de vakgebieden visual effects, production design en cinematography
- de rol en het samenwerkingsproces benoemen van visual effects, production design en cinematography
- constructief communiceren bij een samenwerkingsproces (van brainstorm tot eindopdracht)

Literatuur / leermiddelen

- Marc Matze en Mick van Rossum, online lesstof Cinematography, Filmacademie, 2018
- Lonneke Worm basis fotografie, Filmacademie, 2016
- Hans Beerekamp, docupedia.nl, zekere tendensen in de Nederlandse documentaire, 2011

Blokdocenten

Anne Winterink, Lonneke Worm, Marc Matze en Kasper Oerlemans

(Gast)docenten

Mies Rogmans (docent cinematography), Jillis Molenaar (docent Sound Design) Joery Verweij (visual effects en production design), Janneke vd. Wel (gastdocent VFX&IM) Ellen Lens (costume designer), Jan Derk v.d. Berg, Mart Dominicus (docent regie fictie) en Anna de Beus (samenwerken en communiceren)

Onderwijsvorm

Een mix van (online) colleges, praktijkonderwijs, een individuele opdracht, een groepsopdracht en festival bezoek.

Contacttijd

120 uur

Toets

Na afloop van het blok gaan we met behulp van de beoordelingscriteria na of je de belangrijkste leerdoelen van dit blok in voldoende mate hebt behaald aan de hand de volgende producten:

- groepsopdracht
- individueel/duo: analyse visual storytelling

- individueel: betoog IDFA
- individueel: reflectieverslag

Beoordeling

Je krijgt de 7,5 EC toegekend indien:

- je voldoende aanwezig bent geweest (we gaan uit van 100% bij de praktische activiteiten en minimaal 80% bij de gemeenschappelijke theorielessen)
- de toetsopdrachten minimaal met een voldoende zijn beoordeeld.

Herkansing

Opdracht in overleg met de blokdocenten.

Studiebelasting

7,5 EC (210 uur)

Blok 4: Sound design en montage

In blok 1 t/m 3 heb je kennigemaakt met dramatische structuren, visuele beeldtaal en analyse. Vanuit deze basis ga je nu de werking van geluid en montage in een filmische vertelling onderzoeken. Een proces waarbij tijd, structuur en vormgeving voortvloeit vanuit idee, inhoud en concept.

Inhoudelijk biedt het blok lessen en oefeningen over de narratieve kracht van montage en geluid: Wat zie ik van wat ik hoor en wat hoor ik van wat ik zie? Hoe breng je een dramatische structuur aan? Hoe belangrijk is de plaatsing van een shot en het geluid in een vertelling? Wat is het verschil tussen een subjectieve en objectieve vertelling en hoe zet je dit in om spanning te creëren? Wat betekent dit voor de découpage?

Aan de hand van een case study nemen we een 'kijkje in de keuken' van het post-productieproces van een film of serie. De makers zijn aanwezig en we bespreken het inhoudelijke proces en de samenwerking. Met de opdracht 'Given Footage' ga je met alle opgedane kennis het experiment aan om de narratieve kracht van een filmische vertelling via montage en geluid verder te ontdekken.

Literatuur / leermiddelen

- Walter Murch, *In the Blink of an Eye, A Perspective on Film Editing* (Second Edition)
- Ben Zijlstra, *leerstof Cinematisch Geluid*, Filmacademie, 2018

Leerdoelen

Na afloop van dit blok kun je:

- de basiskennmerken en –principes van de narratieve werking van geluid en montage in film herkennen en de werking ervan uitleggen en verklaren.
- het narratief van een eenvoudige scene vertalen in een passend découpageplan
- het specifieke van de rol van montage en sound design aangeven in relatie tot de andere disciplines
- de hoofdlijnen van de geschiedenis van de narratieve film/documentaire (cinema/tv/online) schetsen en daarbij de belangrijkste kenmerken van de verschillende perioden aangeven
- enkele belangrijke klassieke films of filmfragmenten in eigen woorden inhoudelijk duiden.
- werk van anderen en zichzelf beschouwen en analyseren m.b.v. een eenvoudig analysemodel en er een mening over verwoorden (geluidsanalyse)
- reflecteren op de voortgang van de studie (terugblik blok 1 t/m 3)

Blokdocenten

Jillis Molenaar, Faye de Wilde

(Gast)docenten

Ivan Lopez Nuñez (regie/decoupage), en René van Uffelen (studieleider montage), Menno Otten (film in context), Marc Matze & Mies Rogmans (cinematography), Eva Plompen (Montage Praktisch), Kaveh Vares (Composing), Cilia Erens (Hoorbare Ruimte).

Onderwijsvorm

Een mix van colleges, individuele opdrachten en groepsopdrachten waarbij je zelfstandig en deels begeleid samenwerkt

Contacttijd

120 uur

Toets

Na afloop van het blok gaan we na of je de belangrijkste leerdoelen van dit blok in voldoende mate hebt behaald. Dit wordt beoordeeld aan de hand van:

- Integrale toetsopdracht 'Given Footage'
- Toets Montage
- Geluidsanalyse

Beoordeling

Je krijgt de 7,5 EC toegekend indien:

- je voldoende aanwezig bent geweest (we gaan uit van 100% bij de praktische activiteiten en minimaal 80% bij de gemeenschappelijke theorielessen)
- de toetsopdrachten minimaal met een voldoende zijn beoordeeld.

Herkansing

Opdracht in overleg met de blokdocenten.

Studiebelasting

7,5 EC (210 uur)

Blok 5: Documentaire

In dit blok gaan we ondervinden wat er allemaal komt kijken bij het maken van een documentaire. Wat is de artistieke en maatschappelijke betekenis van de documentairefilm? Wat zijn 'goede' personages en hoe maak je met hen een vertelling? Hoe werkt interview en waar kun je het allemaal voor gebruiken? Hoe kies je voor je vertelling de juiste vorm? En hoe is dramaturgie in documentaire toepasbaar? Er komen veel verschillende documentairemakers langs, zodat je een breed scala aan werkwijzen en visies voorgeschoteld krijgt.

Je gaat dit blok vooral veel aan de slag. De theorie die je krijgt, kun je zo direct toepassen in de korte documentaires die je gaat maken. Zo doe je eigen ervaring op. Hierop reflecteren en feedback geven aan anderen is daarbij ook belangrijk.

Leerdoelen

Aan het einde van het blok:

- Heb je ervaring opgedaan met een korte documentaire voorbereiden, ontwikkelen en realiseren.

- Kan je vertellend vermogen in beeld en geluid gebruiken om een creatieve documentaire vertelling te creëren.
- Begrijp je de taakverdeling binnen een documentaire en kan je deze toepassen.
- Kan je vanuit eigen rol constructief communiceren met andere betrokkenen van de documentaire.
- Kan je de kenmerken van de belangrijkste documentaire genres herkennen en benoemen.
- Kan je enkele klassieke documentaires in eigen woorden historisch duiden.
- Heb je ervaring opgedaan met werk en werkprocessen van anderen en heb je geleerd om daarop te reflecteren.

Blokdocenten

Astrid Bussink, Hasse van Nunen, Paul Sin Nam Richter

(Gast)docenten

De gastdocenten zijn nog niet bekend.

Onderwijsvorm

Een mix van oefeningen, workshops, werkcolleges en een integrale eindopdracht.

Literatuur

- Zekere tendensen in de Nederlandse documentaire, van Hans Beerekamp, Amsterdam: Stichting Het Ketelhuis.
- Het vak regie, een introductie, Annemiek van der Zanden en Jet Smit, Filmacademie, 2018.

Toets

- Filmplaan
- De gerealiseerde korte documentaire
- Reflectieverslag

Beoordeling

Je krijgt de 7,5 EC toegekend indien:

- je voldoende aanwezig bent geweest (we gaan uit van 100% bij de praktische activiteiten en minimaal 80% bij de gemeenschappelijke theorielessen)
- de toetsopdrachten minimaal met een voldoende zijn beoordeeld.

Herkansing

Opdracht in overleg met de blokdocenten.

Studiebelasting

7,5 EC (210 uur)

Blok 6: Fictie

Wat wil je vertellen? Waarom? En hoe? Net als in blok 5 zijn deze vragen je vertrekpunt, maar dit keer bij het realiseren van een korte fictiescène. Bij het maken van een fictiefilm komen doorgaans meer mensen kijken dan bij het maken van documentaire; zoals acteurs, production designers en visual effect artists. Al deze mensen moeten met de neuzen één kant op om hetzelfde verhaal te creëren.

Samen maak je een fictieve filmische scène. Een heldere vertelling, die de toeschouwer raakt. Jullie scène voldoet aan de volgende voorwaarden:

- Jullie werken aan een scène van max 5 minuten (incl. eventuele aftiteling). Korter mag ook.
- Je crew en cast bestaat uitsluitend uit de mensen van je groep.
- Jullie ontwikkelen op basis van een gegeven dialoog een premisse, 2 personages en conflict. In de scène vindt een omslag plaats.
- De scène is een heldere vertelling met een begin, midden en eind.

Alle fases van het productieproces komen aan bod; van idee naar onderzoek naar draaien tot post-productie en viewing. De focus ligt in al deze fases op artistiek onderzoek en het werkproces.

Samenwerken en communiceren is tijdens het maakproces essentieel. Om zowel van je eigen proces als dat van je medestudenten te leren spelen peergroups een belangrijke rol in dit blok. Met dit 6e blok rond je tevens het gemeenschappelijke deel van de propedeuse af. Aan het eind van dit blok maak je een reflectieverslag over blok 4 t/m 6 aan de hand van de competenties van de propedeuse.

Leerdoelen

Na afloop van dit blok kan je:

- vanuit verschillende film-disciplines artistiek onderzoek doen naar het inzetten van filmtaal ten behoeve van het te vertellen verhaal.
- vanuit je eigen bijdrage aan het artistiek onderzoek een onderzoeksdossier bijhouden in je DLO onderzoeksdossier.
- in samenwerking met de verschillende vakdisciplines een stijdossier opbouwen en daar vanuit je eigen vakdiscipline een constructieve bijdrage aanleveren.
- in samenwerking met alle vakdisciplines, het pre-productie-, draai- en post-productieproces van een korte fictiefilm doorlopen.
- praktische tools uit de voorafgaande blokken op passende wijze inhoudelijk inzetten om het verhaal te vertellen.
- constructief communiceren tijdens het gehele samenwerkingsproces.
- constructief peerfeedback geven aan medestudenten
- inzichtelijk formuleren hoe je leerproces is verlopen. Waarin ben je vooruit gegaan en wat zijn je verbeterpunten?

Blokdocenten

Eva M.C. Zanen (regie fictie, scenario), Joery Verweij (production design), Marc Matze (cinematography)

(Gast)docenten

Jillis Molenaar (sound design), Anna de Beus, Ed Caffin (samenwerken en communiceren), Stef Holtz (visual effects), Hanna van der Haar (kostuum en rekwisieten), Seabert Deuling (decor en constructie).

Onderwijsvorm

- De blokopdracht staat centraal. Bij de indeling van groepsopdracht wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de verschillende vakdiscipline. Het staat je echter in dit blok vrij om buiten je eigen vakdiscipline te werken. (Uitzondering: Het is studenten die in dit blok de regie van een film doen niet toegestaan óók een andere discipline uit te voeren, zoals bijvoorbeeld acteren of camera.)
- Gedurende het blok worden er verschillende colleges gegeven ter inspiratie.
- Er zijn coachingsmomenten met de blokdocenten over het filmplan en stijdossier.
- Om niet alleen van je eigen proces maar ook van dat van je medestudenten te leren, krijgt iedere groep een peergroup. Deze peergroup volgt het proces van één andere groep.

Toets

Na afloop van het blok gaan we met behulp van de beoordelingscriteria na of je de belangrijkste leerdoelen van dit blok in voldoende mate hebt behaald aan de hand de volgende producten:

- Het proces (van idee t/m eindresultaat en evaluatie) van de blokopdracht (het realiseren van een korte fictiefilm).
- Het individuele onderzoeksdossier in je DLO portfolio.
- Het reflectieverslag ter voorbereiding van je voortgangsgesprek.

Beoordeling

Je krijgt de 7,5 EC toegekend indien:

- je voldoende aanwezig bent geweest (we gaan uit van 100% bij de praktische activiteiten en minimaal 80% bij de gemeenschappelijke theorielessen)
- de toetsopdrachten minimaal met een voldoende zijn beoordeeld.

Herkansing

Aan het einde van de laatste week is het mogelijk om een reparatie-opdracht te maken als je individuele verslag en/of het onderzoeksdossier niet in orde is. De precieze reparatie-opdracht zal op basis van de eindbeoordeling door de blokdocenten worden geformuleerd en zal uiterlijk half augustus ingeleverd moeten zijn.

Studiebelasting

7,5 EC (210 uur)

Specialisatieprogramma VFX&IM

Algemene typering en inhoud

Anders dan in het grootste deel van het propedeuseprogramma volg je in het specialisatieprogramma specifiek onderwijs gericht op je eigen afstudeerrichting. Voor het grootste deel gebeurt dat met de medestudenten van de eigen afstudeerrichting. Je leert op deze manier elkaar en de docenten alvast beter kennen. Inhoudelijk ligt de nadruk op het onderzoeken en verwerven van basale technische en inhoudelijke vaardigheden en de mogelijkheden en geschiktheid van de student voor het beroep.

Programma

De studenten VFX en IM zullen voor een deel het zelfde programma volgen en voor een deel specifieke lessen voor IM dan wel VFX volgen.

Grofweg zal er op de maandagen die voor de specialisatie bedoeld zijn in de ochtend les zijn in 3D modeling voor beide groepen te gelijk. In de middag gaan ze gesplitst aan de slag met compositing lessen bij VFX en bij IM met de basis immersive media theorie.

Hiernaast zijn er een aantal werken dat er beide groepen samen in een opdracht zullen zitten. Dit zullen zijn de week sferionary, een samenwerkingsopdracht met alle vier de jaren van de VFX&IM afdeling. En een week rondom Virtual Production.

Bij IM zal een groot deel van de specialisatie tijd gebruikt worden voor de Storywords opdracht. In team verband zal er geïnspireerd door het werk en leven van een bekende kunstenaar een VR ervaring gemaakt worden.

Bij VFX zal er aan de GreenScreenOefening gewerkt worden. Een oefening om zowel de theorie als de praktijk van het werken met chroma schermen op de set en in de post onder de knie te krijgen.

Doelen

Voor de student:

- gelegenheid om te onderzoeken of dit inderdaad de opleiding is die je wilt doen en of je jezelf geschikt genoeg acht
- gelegenheid om een aantal basale technische en inhoudelijke vaardigheden te onderzoeken en te verwerven

Voor de opleiding:

- gelegenheid om na te gaan of je geschikt bent voor het beroep en het vervolg van de opleiding

Competenties

1. Creërend vermogen
2. Onderzoekend vermogen
3. Ambachtelijk vermogen
4. Samenwerkend vermogen
5. Vermogen tot groei en vernieuwing
6. Organiserend en ondernemend vermogen
7. Communicatief vermogen

Onderwijsvorm

Hands-on' werkcolleges en zelfwerkzaamheid aan de hand van opdrachten.

Toets

Integrale beoordeling van de competenties van de student op basis van zijn functioneren gedurende het specialisatieprogramma.

Beoordeling

De studiepunten worden na de gehele specialisatie toegekend indien:

- minimaal 80% aanwezigheid en actieve participatie
- voldoende beoordeling voor de competenties
- aanwezigheid bij de studievoortgangsgesprekken

Studiebelasting

15 EC (420 uur)

BIJLAGE 1. DE EINDCOMPETENTIES VAN DE OPLEIDING

1. Creërend vermogen

De afgestudeerde maakt filmisch werk waarin relevante verhalen vanuit een artistieke visie worden verteld.

Gedragindicatoren:

- signaleert relevante ontwikkelingen in heden en verleden, onderzoekt de eigen fascinaties en vertaalt deze naar ideeën voor authentieke filmische verhalen.
- vertelt deze verhalen vanuit het eigen specialisme voor verschillende platforms en formats.
- creëert in samenwerking met anderen hoogwaardige filmische content in aansprekende vormgeving in beeld en geluid.
- ontwikkelt een artistieke visie en een onderscheidende signatuur.
- plaatst zichzelf en eigen werk in een breder (inter)cultureel, maatschappelijk en internationaal perspectief
- maakt effectieve keuzes in dramaturgie, storytelling en vormgeving in beeld en geluid in relatie tot beoogde doelgroepen.

2. Onderzoekend vermogen

De afgestudeerde komt door onderzoek en reflectie tot inzicht en kennis voor filmisch werk.

Gedragindicatoren:

- verkent en experimenteert en zet bevindingen in voor de verdere ontwikkeling van eigen werk.
- formuleert relevante beroepsvragen.
- verzamelt, analyseert en interpreteert ervaringen en gegevens op een systematische manier en trekt op grond hiervan conclusies.
- onderbouwt en benut de resultaten van (eigen) onderzoek voor de ontwikkeling van filmisch werk of het specialisme.
- maakt gebruik van uiteenlopende (artistieke, ambachtelijke, theoretische en maatschappelijke) bronnen voor de ontwikkeling van eigen filmische werk.
- beoordeelt eigen en andermans werk en werkwijze op intenties, artistieke waarde en publieke perceptie.

3. Ambachtelijk vermogen

De afgestudeerde hanteert vakmatig een breed scala aan instrumentele kennis en vaardigheden bij het produceren van onderscheidend filmisch werk.

Gedragindicatoren:

- past specialistisch vaktechnisch instrumentarium toe.
- vertaalt kennis van de mogelijkheden en onmogelijkheden van aanverwante vakdisciplines naar een optimale eigen bijdrage.
- analyseert en benoemt de mogelijke en gewenste effecten van het verhaal en zet bewust, vanuit de eigen discipline, filmische uitdrukkingsmiddelen in om deze werking te realiseren.
- stemt eigen handelen effectief af op de verschillende fases van ontwerp- en maakprocessen.
- maakt gebruik van kennis van internationaal filmrepertoire, cultuurgeschiedenis en ontwikkelingen in het hedendaagse (inter)culturele landschap.

4. Samenwerkend vermogen

De afgestudeerde draagt constructief bij aan de samenwerking in het (film)team.

Gedragsindicatoren:

- kent de eigen kwaliteiten en valkuilen binnen samenwerkingsprocessen.
- draagt actief bij aan het groepsproces.
- gaat verantwoordelijk, flexibel en respectvol om met de verschillende rollen, verantwoordelijkheden, belangen, persoonlijkheden en achtergronden in samenwerkingsverbanden.
- vraagt, geeft en ontvangt feedback op een constructieve manier.

5. Vermogen tot groei en vernieuwing

De afgestudeerde kan eigen werk en werkwijze blijvend ontwikkelen en verdiepen en levert hierdoor een bijdrage aan de ontwikkeling van de filmkunst en het vakgebied.

Gedragsindicatoren:

- heeft inzicht in de eigen talenten en mogelijkheden en reflecteert op de eigen persoonlijke ontwikkeling in relatie tot de eigen positie in de sector.
- gebruikt reflecties om eigen visie en werk verder te ontwikkelen en zich te positioneren: ten opzichte van vakgenoten, in een breder kunst domein en in maatschappelijke perspectief.
- integreert technologische, inhoudelijke en artistieke vernieuwingen in eigen vakmanschap.
- is actief met eigen scholing en staat open voor collegiale toetsing en kennisdeling.

6. Organiserend en ondernemend vermogen

De afgestudeerde kan een professioneel bestaan opbouwen en de eigen projecten effectief organiseren in een (inter)nationaal opererend werkveld.

Gedragsindicatoren:

- signaleert kansen en toont zich inventief in het gebruik van creatieve processen, formats en workflows.
- past kennis toe van persoonlijke marketing en (nieuwe) verdienmodellen en maakt daarbij gebruik van relevante platforms.
- vertaalt kennis van productie, marketing en distributie naar de eigen beroepspraktijk
- vertaalt (beperkte en veranderende) voorwaarden in tijd, geld en kwaliteit naar passende werkprocessen.
- organiseert eigen werkprocessen in onderlinge samenhang en maakt bewust afwegingen tussen artistiek hoogwaardig werk, financieel lucratief werk en investeringen in toekomstig werk.
- stelt zich flexibel op in uiteenlopende beroepssituaties, maar bewaakt de eigen voorwaarden.

7. Communicatief vermogen

De afgestudeerde is in staat tot effectieve interactie binnen uiteenlopende beroepscontexten.

Gedragsindicatoren:

- communiceert gericht mondeling en schriftelijk via (sociale) media binnen een interdisciplinaire, interculturele en internationale arbeidsomgeving.
- verwoordt eigen artistieke ideeën, concepten, visies, keuzes en werkwijzen helder en in passende vormen tegenover derden.
- genereert actief bekendheid en/of mogelijkheden voor eigen werk.

